

Recenzja

Rozprawy doktorskiej oraz dorobku artystycznego i dydaktycznego mgr Katarzyny Tereszkievicz.
Sporządzona w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora w dziedzinie sztuki
w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.
Podstawą ubiegania się przez Panią mgr Katarzynę Tereszkievicz o stopień doktora jest dzieło
„Tożsamość miejsca”- cykl prac graficzno-multimedialnych.

Pani mgr Katarzyna Tereszkievicz urodziła się w Rzeszowie. Jest absolwentką Ogólnokształcącej Szkoły Sztuk Pięknych w Rzeszowie oraz Kierunku Grafika w Instytucie Sztuk Pięknych Uniwersytetu Rzeszowskiego. Jest także Absolwentką Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Rzeszowskiego w dziedzinie Sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki (2020-2024). Dyplom zrealizowała w 2020 roku w Pracowni Druku Płaskiego i Litografii pod kierunkiem dr hab. Marka Olszyńskiego, prof. UR, dr hab. Magdaleny Uchman, prof. UR, dr Kamili Bednarskiej oraz w pracowni Multimedialnej pod opieką dr hab. Marka Olszyńskiego, prof. UR, dr Krzysztofa Pisarka, dr Karoliny Niwelińskiej. Od 2021 roku (pełny etat od 2023). Pani Katarzyna zatrudniona jest na stanowisku asystenta w Instytucie Sztuk Pięknych Kolegium Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego, gdzie prowadzi zajęcia z Podstaw Grafiki Warsztatowej Druku płaskiego. Uprawia twórczość w dziedzinie szeroko pojętej grafiki warsztatowej, fotografii, malarstwa oraz multimediiów.

W swoim dorobku Pani mgr Katarzyna Tereszkievicz posiada trzy wystawy indywidualne m.in. 2024 - Graficzny ślad architektury staromiejskiej, Rzeszowskie Piwnice, Rzeszów, 2023 - Tożsamość miejsca - Rzeszów/Miskolc, Miskolc Gallery, Miskolc, Węgry, - Tożsamość miejsca, Galeria Wozownia, Toruń oraz udział w kilkudziesięciu wystawach zbiorowych i konkursach krajowych i międzynarodowych (wybrane): 2024 - Srebrny Czworokąt 12. Międzynarodowe Triennale Malarstwa Regionu Karpat, Galeria ARP, Krasiczyn, Energia formy, Galeria Katedry Grafiki UMK, Toruń, Człowiek zagubiony, Międzynarodowe Centrum Sztuk Graficznych, Kraków, II Biennale Sztuki VIA CARPATIA, cykl wystaw: IMO Galeria w Starym Sączu, Galeria Wozownia w Toruniu, 2023 - Senefelder Stiftung Award, Offenbach am Main, Niemcy, International Print Biennale Yerevan, Armenia, 12th Kochi International triennial Exhibition of Prints, Ino-cho Paper Museum, Japonia, Awagami International Miniprint Exhibition, The Hall of Awa Japanese Handmade Paper, Japonia, PRINT, Międzynarodowe Centrum Sztuk Graficznych, Kraków, Art&Science 5, BWA Rzeszów, Art&Life 2, Miskolc Gallery, Miskolc, Węgry, Co teraz? Co dalej?, Warszawskie Obserwatorium Kultury, Warszawa, 2022 - IPC International Mini Print Taiwan, Teh-Chun Gallery, Tajwan, 5th International Biennale of Graphics Cacak, House of Culture and the National Museum in Cacak, Serbia, 7th Graphic Art Biennial of Szerland, Csiki Szekely Muzeum, Rumunia, 12. Międzynarodowe Biennale Miniatury Częstochowa, 11. Międzynarodowy Konkurs na Exlibris i Małą Formę Graficzną, Muzeum Bursztynu, Gdańsk, International Biennial of Miniature Arts, Timisoara, Rumunia, 47. Salon Zimowy, Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej Radom, II Małe Formy Plastyczne, Galeria R_Z ZPAP, Rzeszów, Art&Life 2, Wela Art Gallery, Gasny, Francja, RYSOWAĆ - Międzynarodowa Wystawa Rysunku Studenckiego, Galeria Wozownia, Toruń, Srebrny Czworokąt 2021 - Międzynarodowe Triennale Malarstwa Regionu Karpat, Galeria ARP, Krasiczyn; BWA Kielce, III Międzynarodowy Konkurs Litograficzny LITHO Kielce 21/22, BWA Kielce, I Biennale Sztuki VIA CARPATIA, IMO Galeria, Stary Sącz, eNRA, Banické Muzeum w Roznave; Galeria Limes w Komarnie; Bartok 1 Galeria, Słowacja, 2021 - UNESCO.ART Podkarpackie, Pałac Dzieduszyckich w Zarzeczcu; Galeria Instytutu Sztuk Pięknych Uniwersytetu Rzeszowskiego; Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej, Przemyśl, Obraz, Rysunek, Grafika, Rzeźba, BWA, Rzeszów, Galeria Podróźna: Autoportrety - Poczłtówki z Polski, Galeria XS Instytutu Sztuk Wizualnych UJK Kielce, Awagami International Miniature Print Exhibition, The Hall of Awa Japanese Paper Museum, Tokushima, Japonia, 10. Międzynarodowe Triennale Grafiki Kolor w Grafice, Galeria Wozownia, Toruń, 21th International Print Biennial Varna, City Art Gallery „Boris Georgiev” Varna, Bułgaria, Art&Life, Wela Art

Gallery, Gasny; Espace Roger Ikor, La Frette-sur-Seine, Francja, II International Print Triennial Cieszyn, BIO ART, BWA Rzeszów, Jarosławski Ośrodek Kultury i Sztuki, Miskolci Galeria, Miskolc, Węgry, 11. Międzynarodowe Biennale Miniatury, Ośrodek Promocji Kultury, Częstochowa; Galeria Centrum, Nowohuckie Centrum Kultury, Kraków; Galeria Muzeum Stanisława Staszica w Pile; BWA Tarnów; Galeria Fotografii Miasta Rzeszowa, Obraz, Rysunek, Grafika, Rzeźba roku, BWA, Rzeszów, 2020 - Lekcje Wielopolskie - o wszystkim pamiętać i wszystko zapomnieć, Kantorówka Ośrodek Dokumentacji i Historii Regionu, Muzeum Tadeusza Kantora w Wielopolu Skrzyńskim, IV International Biennial of Miniature Art Timisoara, Rumunia, Międzynarodowe Triennale Małe Formy Grafiki, Miejska Galeria Sztuki, Łódź, Senefelder Stiftung Award, Haus der Stadtgeschichte Gallery, Offenbach am Main, Niemcy, Art&Science 3, Galeria R+, Szczecin; Galeria Miejska Zespołu Szkół Plastycznych, Rzeszów; Instytut Nenckiego Polskiej Akademii Nauk, Warszawa; Galeria Wydziału Artystycznego UMCS Lublin

Za swoją twórczość Pani Katarzyna otrzymała szereg nagród i wyróżnień m. in. 2024 - Srebrny Czworokąt 2024 - 12. Międzynarodowe Triennale Malarstwa Regionu Karpat - nagroda Biura Wystaw Artystycznych w Rzeszowie, Galeria ARP, Krasiczyn, 2022 - RYSOWAĆ - Międzynarodowa Wystawa Rysunku Studenckiego - nagroda dyrektor Galerii Wozownia, Galeria Wozownia, Toruń, 2021 - UNESCO.ART Podkarpackie - nagroda za dzieło, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie, Obraz, Rysunek, Grafika, Rzeźba roku 2021 - nominacja do nagrody, Biuro Wystaw Artystycznych, Rzeszów, 2020 - Senefelder Stiftung Award - nagroda specjalna, Haus der Stadtgeschichte Gallery, Offenbach am Main, Niemcy, Laur Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego dla najlepszego absolwenta, Rzeszów, Obraz, Rysunek, Grafika, Rzeźba roku 2019/2020, Biuro Wystaw Artystycznych - nominacja do nagrody, Rzeszów. Aktywnie uczestniczy i organizuje warsztaty plastyczne, jest uczestnikiem międzynarodowych projektów artystycznych, plenerów, sympozjów naukowych, konferencji oraz rezydencji artystycznych.

Praca doktorska „Tożsamość miejsca”:

składa się z cyklu czterech instalacji graficznych oraz autokomentarza.

Na wstępie autokomentarza autorka podejmuje próbę jednoznacznego określenia definicji „miejsca” co w sobie nasuwa spore trudności interpretacyjne. Każde podejście będzie inne i potraktowane indywidualnie. Od określenia swojej przestrzeni po fragmenty ciała, kosmosu itd. Wikipedia też traktuje „miejsce” umownie określając je jako: *usytuowanie, pozycja zajmowana przez jakiś obiekt, położenie jakiegoś obiektu, przestrzeń, którą można czymś zająć lub zappełnić, część jakiejś przestrzeni, na której ktoś przebywa, coś się znajduje lub odbywa; też: pomieszczenie służące określonym celom, wycinek przestrzeni przeznaczony dla jednej osoby, punkt w przestrzeni, określony fragment ciała, pozycja, ranga lub rola kogoś lub czegoś fragment tekstu, wypowiedzi lub ciągu zdarzeń, stanowisko, posada*. Pani Katarzyna wychodzi z tej interpretacji obronną ręką jasno określając swoje podejście do sformułowania określenia „miejsca”, pisze *...Tak naprawdę decyzja należy do nas, bo to my, ludzie, nadajemy wybranej przestrzeni ten status, niejako tworzymy je z surowej „nicości”, wydzielamy z całości. Sama przestrzeń jest niesprecyzowana, nie wykazuje cech, które pozwalają ją wyróżnić. Natomiast miejsce to wybrany przez nas fragment, który ze względu na emocje, wydarzenia czy historie z nim związane, pozwala je wyodrębnić i przypisać mu ważność...* czyli każda przestrzeń, którą naruszy człowiek staje się już aktywnym miejscem, zmienia swoje pierwotne przeznaczenie, przestaje być niebytem i tworzy pole do działalności i powstania nowego. Jest to oczywiście podejście skrajne filozoficznie, bo uważamy, że to człowiek wybiera miejsce a nie byt wyższy który je stworzył i prawdopodobnie dla nas przeznaczył. Można śmiało powiedzieć że wszystkie miejsca zostały w jakiś sposób dla nas przygotowane a my się z nimi utożsamiamy i je deformujemy po swojemu. Pani Katarzyna skupiła się na poszukiwaniu tożsamości miejsca człowieka, jego słabości, nieuwagi oraz tworzenie niepotrzebnych rzeczy czy przedmiotów, które budują naszą tożsamość. Sam proces poszukiwania odpowiednich środków przez autorkę polegał na zebraniu częściowych materialnych znaczeń bytności ludzkiej takich jak: pozostawione paragony, fragmenty zapisków, list zakupów itd. Pozwoliło to Pani Katarzynie na stworzenie niebanalnego cyklu graficznego. Poprzez wieloznaczność tych skrawków, urywków naszej obecności, tożsamej z miejscami

w których przebywamy, indywidualnie je określamy i w jakiś sposób na nowo definiujemy. Proces tworzenia prac autorka rozpoczęła od zdjęć dokumentacji cyfrowej wybranych elementów. Następnie w wyniku poszukiwania odpowiednich środków wyrazu formy graficznej przetransponowała je na techniki graficzne takie jak sitodruk, kolaż, przedruk anastatyczny, monotypia i auto offset. Taki eksperyment graficzny pozwolił na ciekawe i twórcze stworzenie cyklu graficzno-multimedialnego.

„Tożsamość miejsca I”

składa się z 2100 odbitek w formacie 15x15 cm, gdzie dominującą techniką jest sitodruk. Zastosowanie drobnego rastra nadaje pracom nowego wymiaru. Dodanie elementów z drukiem na bibule japońskiej oraz fragmentów wydruku kserograficznego wzbogaca je i tworzy nawarstwiającą materię graficzną. Eksperymentalne podejście do technicznego rozwiązania materii graficznej (nakładanie farby) dało zaskakujący i pozytywny efekt. Całość grafiki sprawia wrażenie rozchwianej multiplikacji, którą można eksponować i modyfikować w zależności od wybranego miejsca, gabarytów, przestrzeni wnętrza oraz wyboru ustawienia i prezentacji grafik. Pani Katarzynie w realizacji pracy udało się osiągnąć wielowymiarowość grafiki i określić jej niejednoznaczność. Jest to praca, która może być eksponowana na różnych podłożach od podłóg po ściany galerii. W jakiś sposób mamy tutaj do czynienia z destrukcją tradycyjnej grafiki. Zastosowanie tradycyjnych technik graficznych schodzi na drugi plan, najważniejszy staje się obraz i jego uniwersalny odbiór. Jesteśmy przyzwyczajeni do klasycznej prezentacji grafik. Praca *„Tożsamość miejsca I”* wymyka się konwencjonalnemu podejściu, staje się nowym wyzwaniem, przełamaniem konwencji dotyczącej tradycyjnej grafiki. Wieloznaczność, forma pracy umiejscawia ją w nowych mediach graficznych i poszukiwaniu nowych wartości oraz ponadczasowości grafiki jako obiektu sztuki.

„Tożsamość miejsca II”

praca jest zrealizowana w formacie 15 cmx5 m i składa się z 33 grafik o wymiarze 15x15 cm, dopełniona jest poklatkowym video. Zastosowanie filmu uzupełnia prace, nadaje grafikom nowego wymiaru i kontekstu. Pani Katarzyna określa to jako nową oś czasu. Zapętlone video ożywia grafikę, nadając jej zdecydowany szybki ruch, tworząc nową jakość obrazu. Pojawiające się i znikające elementy graficzne, w niespokojny sposób wprowadzają szybką relację między grafiką a odbiorcą. Szybkość reakcji określa odbiór grafiki. Pięć czarnych grafik rozmieszczonych niesymetrycznie utrzymuje rozedrganą dynamiczną kompozycję w kompozycyjnych ryzach. Jednocześnie są one finałowym kadrem zamykającym prezentację obiektu graficznego. Zastosowane tempo wyświetlanego filmu pozwala autorce na wypunktowanie najistotniejszych elementów pracy graficznej. Pozostałe grafiki kompozycji są w mocnym dynamicznym ruchu określającym czym jest czas i miejsce.

„Tożsamość miejsca III”

składa się z dziewięciu grafik w formacie 75x75 cm tworząc obraz 2,4x2,4 m, wykonany w mikście graficznym łączącym technikę offsetu, przedruku, kolażu, druku na bibule japońskiej. Całość grafiki uzupełnia video. Autorce udało się uzyskać efekt całościowej transparentności. Zastosowany film rozświetla grafikę, wprowadza niespokojny klimat, tajemniczość, zwiększając i tak mocny odbiór pracy graficznej. Film sformatowany jest z grafiką i naturalnie się z nią łączy, tworząc przemyślaną integralną całość kompozycji. Pulsujące światłem elementy grafiki zmieniają formę oraz kontekst pracy, tworząc nowe obrazy zintegrowane czasowo z filmem. Szeroka gama walorowa w znakomity sposób uzupełnia całość kompozycji tworząc rozedrgane pulsujące połączenie druku i światła.

„Tożsamość miejsca IV”

praca IV składa się ze 100 grafik w formacie 15x15 cm, sformatowanych do wymiaru 2x2 m ze zintegrowanym z grafikami plikiem video. Jest ona całościowym uzupełnieniem cyklu. Wykorzystany ruch video nadaje grafice spokojnego rytmu, podkreślając jej walory graficzne

z wypunktowanymi na pierwszy plan kilkoma małymi grafikami określającymi kompozycję poprzez jaśniejsze rozświetlenia. Stworzone video w całościowy sposób integruje się z obrazem graficznym, co daje bardzo dobry efekt wizualny, zacierając różnice pomiędzy filmem a odbitką graficzną.

Całość cyklu graficznego zbudowana jest z wielu nawarstwiających się elementów, które w naturalny sposób społy się z nadrukowaną bazą podłoża, tworząc nowe wymiary i nie tracąc swojej transparentności. Prace graficzne zbudowane są w formie kwadratu, który dla autorki ma magiczne znaczenie i jest tworem idealnym. Istotnym elementem zestawu jest kompozycja, która jest integralną częścią cyklu grafik, jego uzupełnieniem z możliwością zastosowania różnych wariantów ekspozycji oraz rozbudowy. Bardzo dobrym rozwiązaniem, zastosowanym przez Panią Katarzynę Tereszkiewicz w trakcie pracy nad zestawem doktorskim, jest jej monochromatyczność. Odrzucenie koloru i pozostanie przy czerni i bieli pozwoliło na użycie szerokiej gamy szarości oraz wykorzystanie pliku wideo do rozświetlania, tworzenia nowych przedstawień, wprowadzenia odpowiedniego klimatu oraz wypunktowania poszczególnych grafik. Dało to możliwość zbudowania hierarchii wartości określających miejsce i tożsamość a także oś czasu. Przy tak dużych formatach grafik zbudowanych z dziesiątków małych elementów, stworzonych z wykorzystaniem różnych technik graficznego warsztatu, od klasycznych przez kolaż po działania multimedialne, prace czarno białe odcytujemy jako pełno barwne. Na uwagę zasługuje także proces przygotowania materiałów zbieranych w różnych miejscach pobytu autorki (plenery, sympozja, rezydencje), wykorzystanych w realizacji zestawu graficznego oraz ilość powstałych prac graficznych (ponad 2200 grafik).

Autokomentarz napisany jest biegle i z dużym połotem oraz wiedzą. Składa się z 6 rozdziałów; *Wstęp, Tożsamość miejsca, Proces, Forma, Ekspozycja, Podsumowanie*. Pani Katarzyna określa w nim główne założenia realizacji pracy doktorskiej. Uzasadnia wybór tematu, motywację jego realizacji oraz artystyczne inspiracje. Jasno przedstawia genezę powstania złożonego merytorycznie tytułu. Opisuje proces realizacyjny cyklu graficznego, każdy detal grafik od formy powstania, po zagadnienia technik graficznych wykorzystanych w odbitkach jak również możliwości ekspozycyjne pracy obraz-film i zastosowanie oświetlenia będącego równoważnym elementem całości cyklu. Autokomentarz jest bardzo ciekawym i merytorycznym uzupełnieniem cyklu prac graficzno-multimedialnych „*Tożsamość miejsca*”.

Konkluzja.

Po wnikliwym zaznajomieniu się z dokumentacją i przeanalizowaniu przesłanego mi materiału, jestem pod dużym wrażeniem dorobku artystycznego oraz wykonanego nakładu pracy przy realizacji cyklu grafik „*Tożsamość miejsca*”. Pani Katarzyna udowodniła, że jest artystką dojrzałą, mającą sprecyzowany cel twórczy, z dużą dozą odwagi przy podjęciu eksperymentu i jego znaczeniu w sztukach pięknych. Stwierdzam, że postawa artystyczna Pani mgr Katarzyny Tereszkiewicz jest w pełni nowatorska i wnosi istotny wkład w rozwój sztuki współczesnej. Uważam, że Praca doktorska Pani Katarzyny Tereszkiewicz po tytule „*Tożsamość miejsca*” jak najbardziej zasługuje na wyróżnienie. Jednocześnie stwierdzam, że przedstawiona rozprawa doktorska spełnia wymogi określone w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. Z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.) i z pełnym przekonaniem popieram wniosek o nadanie pani mgr Katarzynie Tereszkiewicz stopnia doktora w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.